

בית המשפט העליון קיבל את ערעור סי איי סופטוור ישראל והחזיר את הדין לבית המשפט המחוזי למינוי מומחה מטעם בית המשפט

עדכוני לקוחות

ביום 30.7.2026 ניתנה החלטת בית המשפט העליון, בגדרה התקבל הערעור שהוגש על ידי משרדנו בשם סי איי סופטוור ישראל בע"מ, על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, בעניין שווי מכירת קניין רוחני לחברה קשורה זרה. בית המשפט העליון קבע כי בית המשפט המחוזי לא היה חייב לנקוט בכלל הכרעה בינארי שלפיו דחיית חוות דעת המומחה מטעם החברה מחייבת אימוץ חוות דעת המומחה מטעם המשיב כפי שהיא (as is). בהתאם, בית המשפט העליון הורה על החזרת התיק לבית המשפט המחוזי, על מנת שימנה מומחה מטעמו לבחינת שווי הקניין הרוחני שנמכר, תוך התייחסות לסוגיות הליבה שבבסיס חוות דעת המומחים, כמו אורך החיים של הקניין הרוחני שנמכר ושיעורי הצמיחה.

נעמוד על עובדות המקרה בקצרה: חברת ממקו הוקמה בשנת 1990 ופיתחה מוצרים בתחום הגבלת הגישה, אשר יצאו לשוק באמצע שנות ה-90. לימים נרכשה ובסופו של יום הייתה לחלק מקבוצת CA, ושמה שונה לסי איי סופטוור ישראל ("החברה"). בשנת 2010 מכרה החברה קניין רוחני שבבעלותה לחברה קשורה זרה, בתמורה ל-111 מיליון ש"ח. פקיד השומה חלק על דיווח החברה, וטען כי החברה מכרה FAR (פונקציות, נכסים וסיכונים) תמורת 667 מיליון ש"ח. בהתאם, הוצאה שומה בה נזקפה לחברה הכנסה שהתבססה על הערכת השווי האמורה של רשות המסים.

על שומה זו ערערה החברה לפני בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, והמחלוקת העיקרית נסבה על הערכת שווי הקניין הרוחני שנמכר בין החברות הקשורות בקבוצת CA. החברה טענה כי אורך החיים השימושי של הקניין הרוחני מוגבל וכי ההכנסות הצפויות ממנו עתידות לדעוך, ועל הנחות אלה התבססה התמורה בעסקה; מנגד, רשות המסים טענה כי אורך החיים השימושי של הקניין הרוחני אינסופי וכי ההכנסות הצפויות ממנו עתידות לגדול – ומכאן הערכת השווי הגבוהה של פקיד השומה.

פסק הדין של בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המס של החברה. בית המשפט קבע, בין היתר, כי הערכת השווי שהציגה החברה אינה מקובלת עליו, ולכן אימץ את הערכת השווי של רשות המסים כפי שהיא (as is), אף שבית המשפט הכיר בכך שתחזיות הצמיחה בשוק שעליהן הסתמכה רשות המסים היו "אופטימיות", בין היתר לאור גיל הקניין הרוחני והשלב המסחרי בו הייתה מצויה הטכנולוגיה. בית המשפט המחוזי נימק את הכרעתו בכך שראה עצמו מחויב לבחור באופן בינארי באחת משתי חוות הדעת של הצדדים, ואימץ את חוות דעת המשיב במלואה.

החברה ערערה על פסק הדין לפני בית המשפט העליון. החברה טענה בין היתר שאין כלל הכרעה בינארי, המחייב את בית המשפט לאמץ את אחת מחוות הדעת במלואה כפי שהיא (as is). נטען כי בתיקי הערכת שווי, ובמיוחד כאשר מדובר במחלוקת מס, על בית המשפט להיכנס בעובי הקורה של חוות דעת הצדדים, וככל שנדרש אף למנות מומחה מטעם בית המשפט. אם בית המשפט מצא כי הערכות שווי הצדדים אינן משקפות כימות ראוי, הרי ש"השומה מופרזת",

ולכן אין להותירה על כנה.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור. בהחלטתו נקבע כי אין כלל בינארי לפיו יש לקבל את אחת מחוות הדעת כפי שהיא (as is). מכאן הורה בית המשפט העליון על החזרת התיק לבית המשפט המחוזי, על מנת שימנה מומחה מטעמו לבחינת ערך הקניין הרוחני שנמכר, תוך התייחסות לסוגיות הליבה שביסוד חוות הדעת, ובהן אורך החיים של הקניין הרוחני ושיעורי הצמיחה.

מדובר בהחלטה חשובה, בעלת משמעות רחבה החורגת מעניינם הקונקרטי של הצדדים. ההחלטה מבהירה כי גם במחלוקות בסוגיות כלכליות והערכות שווי, שבהם מונחות לפני בית המשפט שתי חוות דעת קוטביות, אין הכרח לבחור באחת מהן "כמות שהיא". מקום שבו שאלת השווי תלויה בהנחות מקצועיות מורכבות, ובית המשפט סבור שאין לפניו בסיס מספק לאמץ אחת מהעמדות במלואה או לקבוע עמדה אחרת מזו שהוצגה על ידי המומחים על בסיס הראיות שהוצגו לפניו ונמצאו מהימנות, פתוחה בפניו הדרך להיעזר במומחה מטעמו כדי להגיע לתוצאה מדויקת ומבוססת יותר.

מהחלטת בית המשפט העליון עולות מספר נקודות מפתח, ובין היתר, כי גם בשים לב לנטל ההוכחה המוטל על כתפיו של אחד הצדדים, דחיית חוות דעת אחת אינה מחייבת, מניה וביה, אימוץ מלא של חוות הדעת הנגדית. בית המשפט רשאי לבחור בדרך ביניים דיונית ומהותית, אם זו נדרשת כדי להגיע להכרעה נכונה. כמו כן, במחלוקות שווי מורכבות, ובייחוד בתחום המס, מחירי ההעברה והעברת קניין רוחני, בית המשפט רשאי למנות מומחה מטעמו כאשר ההכרעה נסמכת על הנחות מקצועיות שבמומחיות.

עדכון זה נועד לספק מידע כללי ותמציתי בלבד. הוא אינו מהווה ניתוח מלא או שלם של הסוגיות הנידונות, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי, ואין להסתמך עליו.

אנשי קשר

נעמן היימן נהיר
עורך דין בכיר

שירין גבאי מצגר
שותפה

עדי חיה רבן
שותפה, מגשרת

דניאל פסרמן
ראש תחום מסים